

DIY

idee

Zo kom je tot een onderzoeksvraag als in een Proeftuin

In een Proeftuin staat de onderzoeksvraag centraal. Die vraag vormt het begin van een ontdekkingsreis. Deze hoeft niet SMART te zijn, niet meetbaar en we hoeven niets wetenschappelijks te bewijzen. Het gaat om nieuwsgierigheid, niet om controle.

We starten het onderzoek bij de leerling zelf. Met hun eigen hand als vertrekpunt beantwoorden zij zes vragen. Hier krijgen ze ruim de tijd voor. Alles mag en er is geen goed of fout. Daarna gaan we met hen in gesprek.

De vragen:

1. Duim: Beschrijf twee dingen waar je goed in bent. Wat geeft je energie?
2. Wijsvinger: Beschrijf twee dingen die je graag zou willen. Een wens, droom of verlangen.
3. Middelvinger: Beschrijf twee dingen die je hebben geraakt of verwonderd.
4. Ringvinger: Beschrijf twee dingen die belangrijk voor je zijn. Aan wie of wat ben je trouw?
5. Pink: Beschrijf twee dingen waar je beter in wilt worden.
6. Binnenkant van je hand: Beschrijf twee dingen die anders mogen. Bijvoorbeeld in de wereld. Stel: jij bent de baas.

Waarom deze stap?

In het onderwijs draaien veel vragen om kennis. Maar hoe goed kennen leerlingen zichzelf? Met deze oefening krijgen ze zicht op hun waarden, hun energiebronnen en wat ze belangrijk vinden. De antwoorden vormen de bouwstenen voor hun onderzoeksvraag.

Van toeval naar onzin naar zin

De uitkomsten van de hand zijn persoonlijk en soms spannend. We zagen deze dan ook niet altijd terug in de uiteindelijke onderzoeksvragen. Dit terwijl er wel vaak dingen in zitten die leerlingen belangrijk en/of leuk vinden.

Het woord 'onderzoeksvraag' roept verwachtingen op. Leerlingen denken al snel dat zo'n vraag ingewikkeld of officieel moet zijn. Daarom bouwen we een tussenstap in met 'de happertjes'.

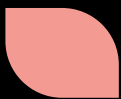
De papieren 'happertjes' vullen leerlingen met hun eigen uitkomsten. In groepjes combineren ze elkaars woorden. Zo ontstaan nieuwe, soms absurde, soms verrassend rake vragen. Elke groep formuleert op basis hiervan ongeveer tien mogelijke onderzoeksvragen. Tussen de onzinnige vragen zitten vaak zinnige vragen. En soms kun je een ogenschijnlijk onzinnige vraag zinnig maken.

De basisvorm is eenvoudig: Kun je met (ingrediënt 1) (ingrediënt 2) (evt. een werkwoord)?

Bijvoorbeeld:

- Kun je met een mooi huis je hond trainen?
- Kun je reizen door te dromen?
- Kun je met een beperking dansen?
- Kun je zelfvertrouwen krijgen door muziek?
- Kun je spelen met lego voor vrede?

De vraag is niet: is dit realistisch? De vraag is: welke vraag zet iets in beweging?

**Het gaat om
nieuwsgierigheid,
niet om controle.**